

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HERTHA

TIDSKRIFT FÖR

DEN SVENSKA KVINNORÖRELSEN

UTGIVEN AV

FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET

REDAKTÖR:

MARGARETA
VON KONOW

I N N E H Å L L

Disproportioner.

Ungdomen och lösdrivarlagen.
Av Elisif Théel.

En ömtålig lagstiftningsfråga.
Av Gerda Kjellberg.

Anna Lewenhagen in memoriam.
Av Carola Henning Eklundh.

Signe Trygger in memoriam. Av
Gulli Petrini.

Sydamerikanska kvinnoprofiler.
I. Brasilien. Av Hanna Rydh.

Med I. C. W. i Paris. Av Axianne
Thorstenson.

Nationaliteteten och Montevideo-
konventionen. Av Mathilda
Staël von Holstein.

Förslag till nytt familjepensions-
reglemente. Av Märta Wik-
ström.

En ung skådespelerska for till
England . . .

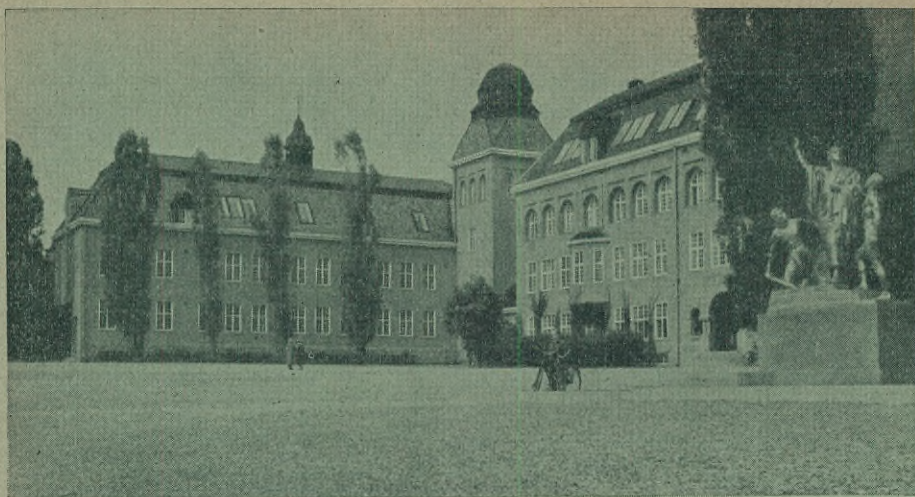
Vita Bandets världskongress.
Av M. S.

Läkarekongress.

Kretsmeddelanden.

ÅRGÅNG 21

September 1934

Djursholms Samskola

D J U R S H O L M

Erbjuder de bäst ordnade skolförhållanden. *Småbarnsskola i olika delar av staden. 5-årig realskola med examensrätt. Real- och latingymnasium med examensrätt. 7-klassig flickskola med normalskolekompetens. FRISKT OCH STÄRKANDE FRILUFTSLIV I HÄRLIG NATUR. SÄNKTA SKOLAVGIFTER. LÅGA SKATTER.*

Välbelägna större och mindre tomter och villor försäljas. Lån ordnas på förmånliga villkor. Hjälp med anskaffande av ritningar och byggmästare.

Djursholms Aktiebolag

Kontor: Slottet.

(Stadens Fastighetsavd.)

Tel. Dj. 327.

Visning av tomter och villor på begäran. Även sördagar.

HERTHA

ÄRGÅNG XXI

SEPTEMBER 1934

HÄFTE 7

DISPROPORTIONER.

VALFÖRBEREDELSENA TILL LANDSTINGEN ha helt behärskat det allmänna intresset under den sista tiden. Particheferna ha gått i spetsen för valrörelsen, och innehållet i deras tal har så gott som uteslutande rört sig om vad som hänt i riksdagen, regeringens allmänna politik m. m. Med andra ord: landstingsmannavalen ha helt politiserats.

Nu ha ju landstingen, som bekant, bland annat till uppgift att välja ledamöter till första kammaren, och äro därför otvivelaktigt politiska organ. Men medan denna politiska uppgift för vart landsting utövas endast en gång vart åttonde år, utgöres landstingens huvudsakliga arbete under alla åtta åren av att handha en mängd synnerligen viktiga ekonomiska och sociala uppgifter. Men hur mycket har man hört talas om den saken i valrörelsen?

Man kan ju hoppas — om man är mycket optimistisk! — att när partierna nu uppställt sina kandidater

åtminstone någon hänsyn tagits härtill, men det kan befaras, att även då huvudsynpunkten blev att sätta upp kandidater, som dra röster från den eller den bygden eller den eller den samhällsgruppen. Det borde ju eljest vara så, att en person som gjort sig känd för duglighet och samhällsintresse, skulle vara ett mer dragande namn än en, som huvudsakligen är känd som partiman.

Hur förhålla sig nu kvinnorna vid dessa val? Under den långa striden för kvinnans politiska rösträtt hoppades väl alla, att kvinnorna skulle göra sig särskilt gällande i det sociala arbete, som hör hemma framför allt i kommunen och landstingen. Men här har besvikelsen varit stor. Kvinnornas inflytande har under de senare åren trängts alltmer tillbaka just på dessa områden. I de nuvarande landstingen sitta endast 5 kvinnor mot 1,127 män. Och i sammanhang härmed försummar man att sätta in kvinnor i en mängd

i användning —
men vida bättre

Det blir ingalunda dyrbart att använda marknadens förnämsta märken. En helflaska Falu-ättika ger ej mindre än 10 helbuteljer utmärkt matättika.

FALU-ÄTTIKA

styrelser, som tillsätts av lands-
tingen, även där det kvinnliga infly-
tandet otvivelaktigt skulle vara av
godo. Till varje plats och varje för-
troendeuppdrag bör ju väl-
jas den person som är
den mest lämpliga, an-
tingen det är en man
eller en kvinna, men det
är påfallande att männen härvidlag
har en storartad benägenhet att över-
skatta sig själva och underskatta
kvinnorna. I länens barnmorskesty-
relser t. ex., som bestå av förste pro-
vinsialläkaren och två av landstingen
tillsatta medlemmar, finnes i hela
riket inte en enda kvinnlig ledamot.
Nog måste alla de män, som äro val-
da till dessa styrelser, själva anse sig
och av sina valmän anses ha en un-
derbar intuitiv förmåga att sätta sig
in i alla förhållanden, medan alla lä-
nets kvinnor anses aldeles oförmög-
na t. o. m. till att dra nytta av egna
erfarenheter!

Men den allvarsammaste frågan
är dock härvidlag: hur ha kvin-
norna skött sig vid va-
len, då resultaten bli-
vit så bedrövliga? Kvin-
norna äro dock i majoritet bland väl-
jarna. Om partiledningarna äro an-
gelägna att samla röster genom att
uppsätta dragande namn, så beror
det på de kvinnliga partimedlemmar-
na att övertyga ledningen om att en
kvinna på valbar plats är ägnad att
locka de kvinnliga väljarna. Så länge
valledningens herrar kunna säga:
kvinnorna rösta precis lika gärna,
kanske hellre, på män än på kvinnor,
ha kvinnorna ingenting att vinna. De
måste bevisa motsatsen.

En annan sak är, att det klagas
över att kvinnorna inte äro villiga att
låta uppställa sig som kandidater,
och det skylles på deras bristande
självkänsla och på blyghet. Men man

måste också erkänna, att det till en
god del beror på bristande ansvars-
känsla. Kvinnan såväl som
mannen bör ha klart
för sig, att det är hen-
nes skyldighet att stäl-
la sina krafter till
samhällets förfogande
och därtill att spänna dessa sina
krafter och uppodla sina sociala kun-
skaper och sitt politiska intresse.

När man tänker på hur många so-
ciala välfärdsinrättningar, som nu
anses nödvändiga i samhället och åtn-
juta understöd av allmänna medel,
kommit till stånd genom kvinnors
uppförande arbete under en tid, då
kvinnorna inte hade något inflytande
varken i kommun eller stat, utan en-
dast sitt stora intresse att hjälpa, så
tycker man, att den yngre generati-
onen, som fått alla rättigheter till
skänks, borde känna, att detta arv
förpliktar.

Tyvärre har kampen om brödet lett
ej blott till att intresset för allmän-
na frågor fått stå tillbaka utan ock-
så, att männen börjat att kraftigt
reagera mot kvinnorna som konkur-
renter. Låt vara, att detta framför
allt kunnat konstateras, på arbets-
marknaden, men denna kampställ-
ning mot kvinnan överföres gärna
till andra områden, så att männen
också vilja utestänga henne från all-
männa uppdrag. Männen vilja åter
ha samhället som sin privata angelä-
genhet, men kvinnorna ha nu möj-
lighet att förhindra detta. De ha
valedeln och därmed också både rätt
och plikt att göra sin insats i sam-
hällslivet!

FÖRBUNDSMEDLEM!

Låt ej jubileumsåret gå till ända utan
att Ni tillfört förbundet en ny medlem!

HYDROX

är det rätta för behandling av golv
och linoleummattor. Begär prosp.

A.-B. Alfort & Cronholm
STOCKHOLM 3

Elisif Théel:

UNGDOMEN och lösdrivarlagen.

En utvidgad barnavårds- och ungdomslagstiftning hör till de resultat av årets riksdag, som man ej bör förbigå med tystnad. Fru Elisif Théel redogör här för innebörden i den efterlängtaede lagändringen.

Fru Elisif Théel.

DET ÄR ICKE UTAN ATT EN och annan med en viss lättnad och tacksamhet utbrister i ett "det rör sig ändå", när man finner, att årets riksdag äntligen beslutat sig för att rucka på den till åren väl icke så gamla men till innebörden grundligt förlegade lösdrivarlagen, i så måtto att ungdomen slipper falla under dess bestämmelser. Hädanefter skall alltså resp. barnavårdsnämnder få hand om förvildad ungdom och på dess olika fall och förseelser tillämpa mildare eller åtminstone humanare lagparagrafer. Behandlingen av lösdrivare har sedan lång tid tillbaka väckt allmän ovilja och vid upprepade tillfällen har, icke minst från kvinnohåll, rests krav på ändringar. Vid såväl 1930 som 1931 års riksdagar har frågan tagits upp men av olika skäl fallit, sista gången påpekades emellertid att om ungdomen mellan 18—21 år uteslöts från det antal asociala individer, som beröras av denna lag, skulle rätt mycket vinnas. Under det gångna året har inom socialdepartementet utarbetats lagförslag i dylik riktning och detta har i år i huvudsak antagits av riksdagen. De nya bestämmelserna skola träda i kraft i januari 1935.

Det var verkligen icke en dag för tidigt som denna ändring kom till stånd. Alla som haft sin verksamhet förlagd till det sociala arbetsfältet, ha känt sig upprörda över det förhållandet, att de unga som det här är fråga om, vilka av olika skäl fallit offer för frestelser av allehanda slag, måhända grundar det sig på dålig uppfostran, ärftlig belastning, nöjeslystnad eller arbetslöshet, i vilket fall som helst: dömda bli de och det efter lagar som äro avsedda för helt andra och djupare sjunkna individer, vilka kräva bestraffning, tillrättaförande i den mån så ske kan; sedan komma de måhända att sammanföras i arbetsanstalter, där trots all tänkbar övervakning, vederbörande dock ha möjlighet att komma i kontakt med varandra, varigenom äldre och mera förhärdade syndare utöva dåligt inflytande på de yngre och svagare kamraterna. Visserligen kan man icke begära, att lagar utan vidare skola ändras allt efter den skiftande folkviljan och den allmänna opinionen. Men i detta som i så många andra nu aktuella fall har det allmänna rättsmedvetandet gått om lagen. Man kräver, att orsaken till fall och brott skall noga undersökas, så att det blir

DRICK RAMLÖSA

Sveriges förnämsta naturligt alkaliska vatten.

Äkta endast med vidstående varumärke på etiketten.

klart om och i vad mån syndaren själv skapat sitt öde. Framför allt kräves det en behandling som förebygger ett återuppreparande och bereder den felande möjlighet att bli en ny människa.

Vad innebär då de nya bestämmelserna? Som förut nämnts, gäller det ungdom mellan 18—21 år, som fört ett lastbart, lättjefullt eller oordentligt levnads sätt. Den skall hädanefter icke dömas av domstol eller annat än i enstaka fall komma i kontakt med polisen, utan deras fall skall hänvisas till respektive barnavårdsnämnder, som skola undersöka förhållandena och i enlighet med de nya förordningarna, som tillkommit i barnavårdslagen, föreskriva diverse åtgärder i uppfostringssyfte. Barnavårdsnämnd skall i denna sin egenskap kallas ungdomsnämnd och lagens fullständiga titulatur är hädanefter "Lagen om samhällets barnavård och ungdomsskydd". I första hand böra förebyggande åtgärder tillgripas, varning, förmaning, beredande av arbetsmöjligheter, omflyttning i en för individen lämpligare miljö. I svårare fall använde man sig av skyddsuppfostran, som skall ske i särskilda av staten upprättade eller med statsmedel understödda skyddshem eller avdelning av sådant. Förslaget innebär nämligen, att statsverket skall bekosta dylik uppfostran, vare sig alltså nya anstalter upprättas eller redan befintliga kunna för detta ändamål apteras. Ett par lära redan ha kommit till stånd, ett för gossar och ett för flickor. På skyddshemmen skall meddelas lämplig yrkesundervisning och på allt sätt sörgas för att vederbörande, när han eller hon skrives ut,

omedelbart kan övergå till ordnad livsföring. Vad som föreskrives om övervakning, eftertillsyn m. m. är i stort sett detsamma som enligt barnavårdslagen gäller om det yngre klientel, nämnden haft att göra med förut.

I detta sammanhang må framhållas det många gånger framställda önskemålet att på uppfostringsanstalter eller arbetsinrättningar för flickor och kvinnor, kvinnlig chef och kvinnlig personal i övrigt måtte användas. Kvinnor ha av naturliga skäl större erfarenhet om det kvinnliga psyket och förstå bättre än män, hur man bör gå till väga för att sätta en gräns för all den "uppllysning" av det mest bedrövlige slag, som kommer den unga, relativt oskyldiga individen till del. Ett önskemål är också att få flera och smärre anstalter till stånd, avsedda för olika åldrar, större och mindre grad av brottslighet o. s. v., men detta är ju som så mycket annat en kostnadsfråga — önska kan man ju i alla händelser.

Av vad som här sagts om det tillfredsställande i att den ungdom det här gäller ej behöver föras inför domstol eller förhöras av polis, må ej dragas den slutsatsen att polisväsendet skall betraktas som någon slags "varg i veum". Domare och polismän ha vid mångfaldiga tillfällen lagt i dagen den största hänsyn och uppträtt med stor varsamhet gent emot de unga, de haft att göra med. Allmänheten har emellertid en stor förmåga att våldsamt reagera, var-

"Många bäckar små göra en stor å."

INSÄTT EDRA BESPARINGAR I Stockholms Stads Sparbank

Stiftad
år 1821

KONTOR: Fredsgatan 9, Hornsgatan 60, Odengatan 65, Folkungagatan 68, Fleminggatan 34 och Sibyllegatan 8, öppna $\frac{1}{2}$ 10—3 samt $\frac{1}{2}$ 6—7, lördagar kl. 2 e. m.

Lat hand gör fattig.

Idog hand gör rik.

helst en polis sitt uppdrag likmätigt besöker ett hem och tilläventyrs tar hand om en suspekt individ. Nyfikenhet och sensationslystnad spela här en stor roll, offret får kanske en chock, ibland rätt nyttig, men oftast motsatsen. Polisen skall man om möjligt lura, i varje fall slingra sig för, så länge det går. Och så kanske straffet blir större än från början varit nödvändigt på grund av vederbörandes trilska och osannfärdighet. Åt en uniformerad lagens tjänare känner just ingen någon överväldigande lust att anförtro sig. En stillsam polissyster, en enkel medlem av en baranvårdsnämnd har större möjlighet att få fram sanningen.

Kvinna bör komma till större användning i ömtåliga fall och vid behandlingen av den sedeslösa ungdomen. Men icke vilken kvinna som helst. Hon måste känna till och förstå de mångahanda frestelser, en ung levnadsglad människa möter på sin väg. Hon får icke dra sig för att tränga till grunden även med de mest bedrövliga förhållanden, och den sedliga indignation, hon mången gång icke kan undgå att känna, får icke ta sig sådant uttryck, att hon liksom andligen drar åt sig kjolen för att undgå beröring med last och synd i vidrigaste form. Utan rätt förståelse, kan ej rätt hjälp givas. Det är alltså icke nog med uppfostran i sociala läroanstalter, det kräves stor medfödd vishet och ödmjukhet inför uppgiften.

Och så hälsa vi med stor tillfredsställelse den nya ordningens införande i nådens år 1935!

Inga kvinnor till telegrafkursen.

Telegrafverket hade i sommar för första gången i verkets historia annonserat en kurs för telegrafassistenter, där det fatala ordet manlig, som förr stängde vägen för de kvinnliga aspiranterna, utelämnats. Bland de sökande märktes också 48 kvinnliga (därav 17 real- och 30 latinstudenter) mot 119 manliga (därav 81 real- och 33 latinstudenter).

Man hyste följaktligen förhoppningar om att få se även klätterskor med klätterskor i de hamiltonska telegrafstolparna, då kursen skulle börja med praktiskt linjearbete. Förhoppningarna grusades emellertid: bland de 30 antagna aspiranterna funnos inga kvinnliga studenter, ett beklagligt förhållande, till vilket vi få anledning återkomma.

Tänkvärda ord

har Harry Martinson yttrat i en intervju i Idun:

"Kvinnorna skulle kunna omskapa världen, om de vore eniga som kön. Men de ha hittills varit för flata, för ytliga, för stämningsvegeterande. De skulle visa sig parata att överta en del områden där männen förfelat. De ha för lite rum på det sociala området. I kvinnornas nuvarande uppgifter ingår: att kämpa för lika representation i parlament och kommunala institutioner. Argumentet att kvinnorna genom sitt arbete skapat arbetslösheten är ju bara tomt prat. Det gäller för de styrande att ordna samhället så att det kan absorbera även kvinnorna. Uppfattningen om kvinnans metafysiska underdånighet bör bringas ur världen, den existerar inte i realiteten. Med den som dokument har mannen omsorgsfullt fördolt kvinnornas revolt, som vi nu stå mitt uppe i."

H. M. Konungens
Hovleverantör.

PORLA BORDSVATTEN

drickes numera av alla finsmakare

PORLA BRUNNS AKTIEBOLAG, PORLA

H. K. H. Kronprin-
sens Hovleverantör.

Gerda Kjellberg:

En ömtålig lagstiftningsfråga.

Justitieministern har nyligen på juristmötet i Oslo framlagt förslag till ändrad straffrättslig behandling av fosterfördrivningen. I den sålunda ytterligare aktualiserade abortfrågan redogör här nedan dr Gerda Kjellberg, förest. för Stockholms sexualhygieniska poliklinik, mot bakgrunden av en överskådlig historik, för förslaget. I ett kommande nummer kommer juristens syn på denna ömtåliga lagstiftningsfråga att komplettera läkarens.

JUSTITIEMINISTERN FRAMHÖLL i sitt föredrag vid Oslo-mötet, att enligt en mycket allmän kvinnoopinion, samhället vore pliktigt att tillhandahålla dessa verkligt nödställda kvinnor sakkunnig hjälp, då det gäller avbrytande av havandeskap.

Denna opinion har sina rötter långt tillbaka i tiden, men första gången kravet på revision av fosterfördrivningslagen framlades för en större allmänhet var på ett möte i Konserthusets i Stockholm stora sal i mars 1928. Detta möte anordnades av Socialdemokratiska kvinnor. Inledare var framlidne professor Forssner, som i ett stort anlagt anförande, vid-synt och humant behandlade problemet. Han framhöll de betänkliga risker till liv och hälsa, som de havande kvinnor löpa, vilka drivas att överträda gällande lag om fosterfördrivning, men underströk, att det funnes sociala indikationer, vilka i fullt ut lika hög grad som de medicinska kunna sägas ha ett icke rättsstridigt syfte och alltså borde tillåtas.

Vid 1929 års riksdag väckte fröken Hesselgren i 1:a och de kvinnliga socialdemokratiska riksdagsledamöterna i 2:a kammaren en motion om revidering av fosterfördrivningslagen.

I januari 1933 inlämnade verkställande utskottet av Radikala gruppen i Svenska kvinnors vänsterförbund en till konungen ställd skrivelse, vari framhölls nödvändigheten av att en sådan revision av fosterfördrivningsparagrafen komme till stånd, att avbrytande av havandeskap bleve tillåtet även på s. k. sociala indikationer, förutsatt att ingreppet utfördes av specialutbildad, legitimerad läkare å godkänd sjukvårdsinrättning med anmälningsskyldighet i överensstämmelse med av medicinalstyrelsen utfärdad stadga.

En månad senare vädjade de socialdemokratiska kvinnorna i en liknande skrivelse till regeringen att vidtaga åtgärder i ändamål att åstadkomma reformer på strafflagstiftningens område, ägnade att bekämpa de för folkhälsan så förödande kriminella aborterna. I båda dessa skrivelser uttalas ett instämmande i ett justitieministerns yttrande till statsrådsprotokollet, "att det med stor sannolikhet kan antagas, att antalet hithörande lagöverträdelser befinna sig i stark ökning, att lagens bud mångenstädes existera blott på papperet samt att det ganska överksamma straffhotet föranleder betänkliga risker till liv och hälsa för de havande kvinnor, som drivas att överträda lagen". Vidare framhölls i dessa bå-

IDUN

ger Er varje vecka värdefulla tankar, god litteratur, angenäm förströelse och praktiska råd.

Läs IDUN

Pension Lilja

Klarabergsgatan 42, IV, Sthlm.

Tel. 208258. Vårenummerat fullt modernt, familjehotell av hög klass.

da skrivelser, att detta bekämpande i första hand borde ske genom positiva åtgärder, sådana som förbättrad moderskapsvård, praktiskt genomförande och utvidgande av moderskapsförsäkringen, samhällets accepterande av födelsekontroll, alltså ett slopande av den s. k. preventivlagen, kompletterat med vederhäftig upplysning om släktlivets och föräldraskapets förpliktelser.

Vid samma tidpunkt som dessa skrivelser ingåvos till konungen anordnade Yrkeskvinnors klubb en diskussionsafton, där abortfrågan, födelsekontroll och preventivlagen behandlades. Vid denna tillsattes en kommitté, vilken utarbetade en till konungen ställd skrivelse, som samlade omkr. 1,500 namnunderskrifter.

Kort efter ovannämnda klubbafton anordnade Fredrika-Bremer-Förbundet två till trängsel besökta offentliga upplysningsmöten i socialhygieniska frågor.

Det är otvivelaktigt, att den starka kvinnoopinion, som tagit sig uttryck i ovannämnda skrivelser och diskussionsmöten och vilka i sin tur inspirerat till ledande artiklar i pressen, utgjort ett kraftigt incitament för justitieministern till det, som han själv kallar, första ordet i den utomordentligt svåra och ömtåliga fosterfördrivningsfrågan.

Justitieministern har sammanfattat sitt förslag till ändring av abortlagstiftningen i 5 av honom uppställda teser.

1:a tesen innehåller, att havandeskap på medicinska indikationer hädanefter som hittills lämnas utan legal reglering, dock med skyldighet för läkare att till landets högsta medicinska myndighet insända rapport

rörande varje fall, då avbrytande av havandeskap ägt rum på medicinska skäl.

Tes 2 anger fall, då havandeskap får avbrytas på andra än medicinska indikationer.

Havandeskap får avbrytas:

- a) av *etiska* skäl, nämligen när havandeskapet förorsakats av våldtäkt eller av blodskam, eller när kvinnan är sinnesslö eller vid det hävdande samlaget lidit av sinnessjukdom eller ännu ej uppnått 15 års ålder, eller när samlaget eljest ägt rum under sådana förhållanden att det får anses hava inneburet en kränkning av kvinnans könsfrihet;
- b) av *eugeniska* skäl, nämligen när det med skäl kan antagas att barnet på grund av arvsanlag skulle komma att lida av sinnessjukdom eller sinnesslöhet eller av svår kroppslig sjukdom;
- c) av *sociala* skäl, nämligen när genom barnets tillkomst kvinnan skulle försättas i nöd eller eljest allvarlig fara uppstå för hennes välfärd.

I fråga om de under a) och b) angivna fallen torde det råda tämligen stor enighet under det att de under c) upptagna *sociala* skälen torde riva upp stridens vågor.

Justitieministern poängterar, att det är den oerhörda omfattning, som de kriminella aborterna mångenstädes tagit, som aktualiserat frågan, huruvida icke aborterna till skydd för kvinnans liv och hälsa borde legaliseras och tillätas i de fall att bärande sociala skäl härför kunna åberopas.

Utrymmet tillåter mig icke att här närmare ingå på justitieministerns

De komma med glädje – de komma till fest....

Postsparbankens presentkort, den »alltid lämpliga presenten» finns till salu å närmaste postanstalt och kan köpas till det belopp, Ni själv önskar.

om stor humanitet och ingående sakkännedom vittnande motivering för sitt lagförslag. Det må vara tillräckligt att här framhålla, att definitionen i punkt c) gjorts så vid, att den omfattar icke blott svårt ekonomiskt nödläge utan även fall, då kvinnan genom graviditeten så att säga råkat i själanöd. Huvudsyftet med lagstiftningen är nämligen att rädda de nödställda kvinnorna från kvacksalvare och smutsabortörer.

Den massprocess, som f. n. spelat upp inför Stockholms rådhusrätt med 100-tals unga kvinnor på de anklagades bänk, bör väcka den mest förstockade till eftertanke. En framstående juridisk ämbetsman och domare(!) yttrade vid Oslomötet, att om justitieministerns förslag bleve lag, skulle det föra oss ut på det slutande planet. Denna process visar tvärtom, att *vi redan äro där*. Blir Schlyters förslag gällande lag och vi få en legal möjlighet för avbrytande av icke önskat och icke önskvärt havandeskap, kommer detta att hindra en annars oundviklig katastrof med oöverskådliga verkningar för individ och samhälle.

Enligt förslaget får abort icke äga rum efter havandeskapets 3:e månad med mindre än särskilda skäl därtill föreligga.

Teserna 3 och 4 innehålla en del bestämmelser, ägnade att förebygga missbruk och skydda minderåriga, sinnessjuka och sinnesslöa kvinnor. Utrymmet tillåter mig ej att närmare ingå härpå.

5. Har operationen utförts av legitimerad läkare blir kvinnan straffri. Har kvinnan själv eller annan än legitimerad läkare med hennes vilja avbrutit havandeskapet, straffas hon, som enligt nu gällande lag. Om

kvinnan kan visa att skäl till havandeskapets avbrytande enl. punkt 2 varit för handen eller att omständigheterna eljest varit synnerligen förmildrande, kan straffet bortfalla.

Frågan, huruvida kvinnan skall åtalas, avgöres av justitiekanslern. Åtalsrätten mot kvinnan preskriberas ett år efter brottets begående.

Vid tjuguförsta allmänna Svenska läkarmötet i Karlstad den 1:a och 2:a sept. i år var ett av diskussionsämnen "Om fortplantningskontroll och fosterfördrivning". Inledarna liksom alla i diskussionen deltagande voro eniga om, att den nu gällande lagstiftningen vore förlegad och ägnad att befordra kvacksalveriet. Samtliga talare framhöllo att i kampen mot den illegala fosterfördrivningen voro de förebyggande åtgärderna av den största betydelse. Samhället borde alltså sätta in sina defensiva åtgärder så att vederhäftig upplysning meddelades om släktlivets och föräldraskapets förpliktelser samt på spridandet av kännedom om preventiva medel och metoder.

Mötet antog en resolution av följande lydelse:

"21:a Allmänna Svenska läkarmötet uttalar i anslutning till diskussionen om fortplantningskontroll och fosterfördrivning i princip sin livliga anslutning till den av Kungl. Medicinalstyrelsen i februari detta år gjorda hemställan till statsrådet och chefen för Ecklesiastikdepartementet om sexualundervisningens införande i landets skolor."

Vi hoppas, att den i det närmaste enhälliga kvinnoopinionen, stödd av den medicinska sakkunskapen och det sunda förnuftet äntligen skall segra över obskurantister och paragraftuggare.

Ernst Wallins Advokatkontor,

Vasagatan 46. Stockholm Tel. 109658.

Bouppteckningar, Boutredningar, Arvstvister, Testamenten, Bo- och äktenskapsskildnader, Upps. av köpehandlingar, Bolagsbildning m. m. Förfrågningar besvaras omgående.

A.-B. Schreuder & Olsson

Agnegatan 34, Stockholm.
Tel. 53 12 49, 50 77 82.

ARBETEN I TENN:
Konstindustriella artiklar, lämpliga som hedersgåvor och sportpris. — Glassformar, marsipanformar, patentkork m. m.

Carola Henning-Eklundh:

ANNA LEWENHAGEN

IN MEMORIAM.

Fru Anna Lewenha

DEN 15 AUG. KOM BUDSKAPET, att fru Anna Lewenhagen avlidit. Alltsedan fru L. för ungefär 40 år sedan kom till Lund, tog hon livlig del i allt socialt arbete i staden. Hon blev bl. a. den första kvinnliga ledamoten av stadens fattigvårdsstyrelse, deltog i upprättandet av dispensärbyrån, varigenom hennes intresse för sjukvård väcktes, vilket ledde till att hon sällade sig till dem, som bildade en sjuksköterskeskola för södra Sverige. Denna skolas sekreterare var hon sedan under ett flertal år. Samma krävande uppgift hade fru L. även i Röda Korskretsen.

F.-B.-F.-kretsen i Lund, som bildades med hennes hjälp, valde henne till sin första hedersledamot och länets stipendiefond har i mycket henne att tacka för sin tillkomst.

Allt detta visar, vilken arbetsförmåga fru L. ägde, men vad som är viktigare, hennes intresse och osjälviska hjälpsamhet slappnade aldrig. Var ett föreningssammanträde litet besökt, när bara Anna L. kom, fyllde den iver, med vilken hon deltog i förhandlingarna, ut tomrummen, och även sedan sjukdomen hindrade henne att aktivt deltaga, levde intresset kvar.

Undertecknad bevarar från ett besök sent i våras hennes bild i tack-samt minne, icke minst därför att hon även på avstånd så varmt deltog

i allt arbete till gagn för andra människor. Redbar, rätträdig och alltid färdig bära tyngsta arbetsbördan, var hon en föresyn för oss, som hade den stora förmånen vara hennes kamrater i arbetet.

Svenska Kvinnoföreningars Radio-kommitté

har genom sina tidigare utsedda två delegater, ordf. Ruth Stjernstedt och korresp. sekr. Margareta von Konow, satts i tillfälle att inför radioutredningssakkunniga på ett sammanträde framlägga kommitténs synpunkter och önskemål beträffande rundradion. Och nu får man hoppas att detta steg skall leda till önskemålets beaktande: *både kvinnor och män i ledningen av landets radio.*

NY SJUKSKÖTERSKEBYRÅ.

Förbundet har fått ytterligare en sjuksköterskebyrå godkänd av medicinalstyrelsen, nämligen i Östersund. Den har startats av förbundskretsen därstädes och är förbundets tionde sjuksköterskebyrå.

Till god
husmanskost hör

De Ess

Säljes endast i privata affärer.

Gulli Petrini:

SIGNE TRYGGER.

In memoriam.

*Fru Signe Trygger
död d. 25 aug.*

DET OVÄNTADE BUDSKAPET om fru Signe Tryggers för tidiga bortgång efter en kort tids sjukdom har väckt sorg och bestörtning i vida kretsar.

Signe Söderström var född i Stockholm 1867 och dotter till grosshandlaren Carl Christian Söderström och hans tyskfödda maka, Maria König. Hon tog studentexamen i Wallinska skolan i Stockholm 1886 och studerade botanik och zoologi först vid Stockholms Högskola och sedan i Uppsala, där hon avlade fil. kand. examen. Studierna avbröts, då hon kort därefter ingick äktenskap med dåvarande professorn Ernst Trygger.

Redan som skolflicka var Signe Söderström mycket populär bland sina kamrater tack vare sitt glada lynne och sin oemotståndliga humor, och så blev även förhållandet i Uppsala bland de kvinnliga studenterna, som på den tiden inte voro så många men därför höllo dess mer tillsammans. Hennes hem i Uppsala stod, sedan hon gift sig, också alltid öppet för hennes gamla vänner, som där bemöttes med största vänlighet både av henne och hennes man. Själv förblev hon alltid den goda kamraten, som gärna var med på studentskornas examensfester och livligt deltog i den kvinnliga studentföreningens sammankom-

ster. Även om detta umgänge avbröts, när hennes man blev justitieråd och familjen flyttade till Stockholm, förblev hon allt fortfarande trofast och hjälpsam mot sina gamla kamrater. Hon blev också där medlem av Akademiskt Bildade Kvinnors Förening. Sin Uppsalatid hade hon i gott minne. Makarna Trygger skänkte — om jag minns rätt var det vid deras silverbröllop — till minne av denna studietid 10,000 kr. att under namn av "Signe Tryggers stipendiefond" förvaltas av Uppsala Kvinnliga studentförening och utdelas till kvinnliga studenter, som efter avlagd akademisk examen fortsätta sina vetenskapliga studier.

Med stort intresse följde fru Trygger sin mans politiska verksamhet, och hon kom att alltmera omfatta hans politiska åsikter, utan att detta dock inverkad på hennes vänskap för gamla mer liberala vänner. I kvinnofrågan torde hon dock snarare ha påverkat honom. Som bekant var det ju denne i övrigt så konservative politiker, som först väckte motion i riksdagen om den grundlagsändring, som skulle öppna tillträde för kvinnorna till akademiska tjänster.

Naturvetenskapligt bildad, mycket språkkunnig och allmänt intresserad, som fru Trygger var, kunde hon med

Alltid förstklassig frukt. Fruktcentralens butiker:

Drottninggat. 41, Drottningg. 11, Regeringsg. 11, Biblioteksg. 11, Vasag. 3, Vasag. 8, Vasag. 25—27, Vasag. 44, Stureg. 3, Roslagsg. 3, Odeng. 73, Hallen, Östra station, CENTRALBANGÅRDENS STORA VANTHALL, STOCKHOLM.

Hanna Rydh:

Sydamerikanska kvinnoprofiler.

I. BRASILIEN.

Fil. dr Hanna Rydh dokumenterar sig i följande skildring från Sydamerika ånyo som den vakna resenären med blicken öppen ej blott för intressanta utgrävningsarbeten utan också för socialt verksamma medmänniskor. Hon har lovat bli vår ciceron i ytterligare ett par artiklar om den sydamerikanska kontinenten.

HERTHAS REDAKTÖR HAR bett mig skriva ned några, speciellt för Herthas verksamhetsfält intressanta intryck från min nyss avslutade, långa resa i Sydamerika. Jag har tvekat något. Detta därför att förstahandsändamålet med denna resa var inriktat åt annat håll, och jag därför inte hade tid och möjlighet

glans uppbära den representations-skyldighet, som medföljde hennes mans ställning som partichef, statsminister och universitetskansler. Sin gamla humor och sin rättframma uppriktighet behöll hon i alla skiften, och det var alltid sol och glädje i det vackra hemmet i Diplomatstaden, som nu är försänkt i sorg.

Med dessa rader har jag endast velat å mångas vägnar framföra ett sista tack till den gamla goda kamraten, som en gång tving en så verksam del i de första kvinnliga studenternas liv och arbete.

att, så som jag skulle velat, träffa samman med socialt verksamma kvinnor och mera i detalj sätta mig in i de sociala problemen. Visst försökte jag att ej försumma något tillfälle att skaffa mig intryck också härutinnan, men det säger sig självt, att skall man dela en i och för sig knappt tillmätt tid mellan föreläsningens verksamhet, vetenskapliga och sociala studier, sigthseeing, sällskaplighet — som inte precis var lindrig eftersom lunch-, te-, cock'tailparty- och middagsinvitation hörde till dagsprogrammet därute — så kan man inte vara grundlig på alla områden!

Brasilien var det land, som stod först på mitt program, där vistades jag den längsta tiden och därifrån har jag på sätt och vis de mest skiftande intrycken. Ty Brasilien är onekligen för främlingen ett förbryllande land. Intet land på jorden torde kunna uppvisa en sådan rasblandning. I hela Sydamerika hör ju blandningen av indianer och vita till det ordinära, men i Brasilien tillkommer det stora procenttalet av negrer, som i vissa trakter är överväldigande. Omkring Pernambuco t. ex. beräknar man negrerna till ungefär fyra femtedelar av befolkningen. Härtill kommer dessutom en kraftig kolonisation från Orienten av kineser och japaner. Rasbiologiskt är ju den blandning mellan alla dessa raser,

Välsorterat lager av alla slags Snörmakerier, såsom Band, Snören, Tofsar, Fransar, Belysningsarmatur m. m., m. m.

UTSTÄLLNING och BUTIK
Klarabergsgatan 52, Stockholm.
Telefon: 21 96 96 och 11 37 96.

som givetvis blir följd, ett ytterligt komplicerat problem, men samhälleligt förefaller det inte att vålla så svåra bekymmer. Detta enorma land ger tydligen utrymme nog åt alla inbyggare, som alla ha samma politiska och sociala rättigheter, och mellan vilka intet rashat förefaller att existera. Främlingen blev också ofta gripnen inför den nästan patetiska fosterlandskärlek, varmed detta i verklig mening unga folk omfattar sitt land och över dess ungdomligt optimistiska tro på sitt lands framtid.

Vårt eget land, som vi vant oss att betrakta som till omfånget stort och litet tungrott, när det gäller kommunikationen de olika landsdelarna emellan, är ju leksakslikt lätthanterligt, när man jämför det med Brasilien. Betänker man därtill, hur sent landet kommit in i de moderna nationernas led, och har man samtidigt i minne, att i detta väldiga land utvecklingen inte kan hinna utbreda sig homogent på långa vägar lika hastigt som i ett mindre land, så

måste man dock förstå, hur snabbt man arbetat under de allra senaste decennierna.

I våra dagars Brasilien finnes också utanför hemmen en plats för kvinnornas företagsamhet och energi. Det har otvivelaktigt ännu inte slagit igenom som något självfallet i tillnärmelsevis samma grad som hos oss, att unga flickor ur alla samhällsklasser ska försöka försörja sig själva och helst få utbildning till sitt yrke. Men å andra sidan blir man många gånger förbluffad över, hur pass många fackutbildade, som på den korta tid — väl knappt mer än tio år — som de alls varit med i konkurrensen vetat förskaffa sig både en god ställning och ett gott namn för duktighet och energi.

Brasilianskorna äro de enda sydamerikanskor, som ha politisk rösträtt.

I Rio de Janeiro var jag ganska mycket samman med akademiskt bildade och kulturellt och socialt arbetande kvinnor. Den stora kvinnosammanslutningen Federação Bra-

Dr Hanna Rydh (längst t. h.) utanför Sacré Cœur-nunnornas blindinstitut i Sao Paulo tillsammans med nunnanföreståndarinnan (i mitten). T. h. om denna dona Alzira Pereira Gomes, livligt verksam för de blinda, och t. v. svenskan fru Annie Detthow.

Föreningen Handarbetets Vänner

Stiftad 1874

Möbelyger, mattor, gardiner och broderier. Renoveringar. Skolor för utbildande av vävlärlarinnor och textila konsthandverkare

tureplan 2, Stockholm, tel. 60 48 63

H. FORSMANS^S BEGRAVNINGSBYRÅ

25 NORRTULLSGATAN 25.

T. 311278. Eft. kl. 6 e. m. T. 314244.

Ombesörjer allt viddödsfall.

Låga priser.

Besök i hemmen efter telefonanmälan.

sileira pelo Progresso Feminino (Brasilianska föreningen för kvinnans framåtskridande) gav en reception för mig på Casa do Estudante (Studenthemmet), där jag inom parentes sagt höll ett föredrag, betitlat: Då européerna voro grottmänniskor. På samma lokal gav Uniao Universitaria Feminina (Akademiskt bildade kvinnors förening) ett té, som även var en mottagning för recensiorerna, och där jag fick tillfälle framföra en hälsning från de "akademiskt bildade" i Europa, som man bett mig om från London.

Ordförande i den förstnämnda av dessa föreningar är Brasiliens säkerligen mest kända kvinna, den också i Europa bekanta, utomordentligt verksam Bertha Lutz. Hon härstammar, om jag ej minnes fel, på fädernet från Österrike och modernet från England, är själv född i Brasilien, men har fått en stor del av sin utbildning i Europa, vilket är och än mer något tidigare var mycket vanligt. Brasilien äger alltjämt ingen filosofisk fakultet vid universiteten, varken naturvetenskaplig eller humanistisk. Bertha Lutz är både fil. och jur. dr, det förstnämnda studiet är hennes egentliga intresse, som hon ärvt av sin far, båda äro de framstående zoologer. Juridiken har hon senare slagit sig på blott för att därmed vara istånd att göra en större insats politiskt och socialt. Hon är suppleant i Deputeradekammaren och tar för närvarande en så verksam del i det politiska livet, att hennes vetenskap till hennes eget beklagande måste stå tillbaka. Särskilt var hon under min vistelse där nere utomordentligt verksam för arbetet med den nya konstitution, som var under utarbetande. Från visst håll

såg man gärna, att kvinnornas snabba framåtskridande hejdades en smula, och nu försökte man på en omväg hota deras nyförvärvade rösträtt genom att fordra, att kvinnorna skulle göra militärtjänst. Bertha Lutz förfäktade ivrigt, att då man borde göra allt för fredspropaganda i världen, skulle man ej öka krigshärrarna med det dubbla antalet soldater. Vad som helst för övrig obligatorisk, social tjänst, om det nu ej anses, att kvinnornas moderskapsplikt är tillfyllest, blott ej krigstjänst var hennes ståndpunkt. Bertha Lutz har säkert sina meningsmotståndare i den ena eller andra frågan, men hennes strålände klara intelligens, hennes oräddhet, och storartade vältalighet — lika obehindrad på fyra språk — har gjort hennes namn utomordentliga aktat och av alla respekterat. Hon är dessutom den mest trevliga sällskapsmänniska, som är inne i allehanda frågor, och som trots oerhört mycket arbete aldrig verkar att ha bråttom. Då Bertha Lutz ännu inte hunnit passera halvseklet, får man hoppas, hon ännu har en lång rad år framför sig att verka.

Ordförande i Akademiskt bildade kvinnors förening var en svägerska till Bertha Lutz, Carmen Portino Lutz. Hon var en alldeles förtjusande representant för det unga kvinnliga intellektuella Brasilien, för övrigt kunde vilket lands kvinnor som helst vara stolta över en sådan liten duktig kvinna. Hon var ännu inte trettio år — och såg förresten knappast ut som tjugu — men var doktoringeniör och behöll även som gift sin utmärkta plats som elektrisk ingenjör i staden Rios tjänst, en efter vad det sades mig både ansvarsfull och arbetsam post, där hon dock gjort

Hultafors Fysikalisk-Dietisk-Kuranstalt 1,000 fot över havet

Behandling av *reumatiska* åkommor, *nervsjukdomar*, *mag- och tarmlidanden* samt andra *kroniska* sjukdomar. Alla moderna badformer, elektricitetsbehandling och massage. *Individuell diet*. Vegetarisk och blandad kost. Helpension. Begär utförligt prospect. Moderata priser. Inga dricksp. *Överläkare: Dr. E. Garby*. Postadr. Hultafors. Tel. Borås 695, Rävlanda 68, Hultafors 16. *Under samma regim: Nyhyttans* Badanst. Järnboås, öppen hela året, Ekebyholms Badanst. Rimbo, öpp. sommarm., Sthlms Fysik. Kuranst. Humlegårdsg. 18.

sig känd som mycket driftig. En annan av ledarna bland de "akademiskt bildade" var också en ung doktoringeniör Elsa Pinho. De "akademiskt bildade kvinnorna" i Brasilien intogo, så vitt jag kunde finna, en mera framskjuten plats i de kulturellt och socialt verksamma kvinnornas led än de gjorde i det övriga Sydamerika. De äro också anslutna till "The international Federation of University Women". — Sekreteraren för det internationella arbetet var fil. dr Renée M. Roques, schweiziska till börd, gift med en nordamerikan och bosatt i Rio. Hon var en framstående matematiker, verksam inom försäkringsmatematiken.

En särdeles sympatisk dam, vars sociala verksamhet var inriktad på den studerande ungdomens välfärd, var señora Anna Amelia de Queiroz Carneiro de Mendonça, som var president för, och som också startat det studenthem jag nämnt ovan, och vilket var en omtyckt samlingsplats för både studenter och studentskor.

Jag fann också bland kvinnorna i Rio en framstående kollega Heloisa A. Torres, som var avdelningschef för den förhistoriska avdelningen av Museu Nacional, hon var privatlärare, men hade fått sin anställning i konkurrens med ett flertal sökande och hade bakom sig ett antal präktiga grävningar. Ja, jag kunde fortsätta ännu en stund med min presentation av intressanta och intresserade kvinnor, som jag mötte i Brasiliens sköna huvudstad, författarinnor, som underhöll oss andra med sina dikter, målarinnor, som läto oss se sina just avslutade alster, journalister, som intervjuade. Jag minns bl. a. en liten dam, som en gång slog sig ned vid min sida för att prata. Jag hade ej upp-

fattat hennes namn och trodde henne vara en ung studentska bland de många, som utgjorde den egentliga publiken vid detta tillfälle. Då steg just en talare fram, han hade nyss blivit föreställd för mig som en av de främsta juristerna i landet. "Det är min man", sade den "lilla studentiskan", "själv studerar jag sociologi och mitt emot oss sitter min dotter, hon är snart färdig läkare".

I Sao Paolo såg jag mer av sociala institutioner, men var tyvärr nog mindre samman med människorna i landet. Där, liksom i hela Sydamerika och förresten i stor utsträckning i hela den katolska världen, ligger det sociala arbetet i klostrens händer. Jag såg sålunda ett blindinstitut, lett av nunnor av Sacré Cœur-orden. Jag såg med stort intresse en skola för utbildande av duktiga tjänarinnor, och jag genomvandrade varje vrå av en imponerande stor internatskola, "Les oiseaux", där allt var minutiöst ordningsfullt, rent och prydligt, men för en frihetsälskande och individualistisk nordbo en smula skräckinjagande med sovsalarnas ändlösa rader av sängar utan möjlighet till en ensam stund under hela uppväxttiden. Av största intresse var besöket i en spetälskestad, men jag får ej nu fördjupa mig i några detaljer.

Kanske borde jag ha nämnt, att staten Sao Paolo även har en kvinnlig representant i Federal Deputeradekammaren.

(Forts.)

Ett antal F.-B.-F:s jubileumsnummer finns att tillgå på förbundsbyrån till ett pris av 25 öre pr nummer.

AXATOR-INSTITUTET

har startat under ledning av Ingeniör AX. ADOLFSON,
(Diplomerad lärare) grundare av Bar-Lock-Institutet samt dess ägare och direktör under åren fr. o. m. 1906-1922. Undervisning i MELINS STENOGRAFI på svenska och utländska språk. Privatlektioner och småklasser.
Valhallaväg. 157 VI, Stockholm, Ö. Tel. 628205 o. 620321 Telegr.-adr.: "Axator"
Spårvagnslinje 2 el. 11 till Karlaplan, 4 till Sibillegat. el. busslinje 52 till Värtavägen. God plats för parkering av bilar vid parken utanför institutet.

MED I. C. W. I PARIS.

DE KONGRESS, SOM INTERNATIONELLA Kvinnoförbundet (I. C. W.) den 2—12 juli avhöll i Paris, var i hög grad ett arbetets möte. Efter en rad förberedande sammanträden av styrelse och kommittéer samlades kongressen in pleno den 6 juli. Tjugosju nationer voro representerade av inalles sex hundra kongressdeltagare.

Att på det knappa utrymmet av ett par spalter i Hertha redogöra för

kongressens arbetsresultat är alldeles ogörligt. I. C. W:s verksamhetsfält är mycket omfattande och detta kom klart till synes i såväl de antagna resolutionernas stora antal som deras mångskiftande innehåll. Intressesfären inbegriper fred och avrustning, barnavård, undervisning, lagfrågor rörande kvinnor och barn, kvinnornas medborgarrätt och deras yrkesarbete, sexualmoral, hälsovård, fångvård samt film, radio, litteratur, konst.

Läkarkongress.

I RUNT TAL 200 kvinnliga läkare, därav bortåt 150 utländska från alla världens hörn, samlades den 7 augusti i Stockholm, då Medical Women's International Association inledde sin tredje kongress. De frågor, som främst stodo på kongressens program, voro födelsekontrollen, där dr Alma Sundquist, professor Louise McIlroy från England och dr Dewtterova från Tjeckoslovakien inledde samt den fysiska fostrans inverkan på kvinnokroppen med amerikanskan Bertha von Hoosen, tyskan Lölhöffel-Löwensprung och polskan Lofja Zabawska som inledare. För övrigt utfylldes kongressprogrammet fram till den 13 augusti med besök på sjukhus, vårdanstalter och andra sociala välfärdsinrättningar samt med rena turistexkursioner och en ståtlig välkomstfest på Royal.

Världens kvinnliga läkare ha hållit kongress i Stockholm under svenskt presidium.

I ordförandestolen presidenten, doktor Alma Sundquist. T. v. med. dr. Andrea Andrea Svedberg.

Den världsomfattande föreningen bildades för femton år sedan i New York, omfattar 26 nationer och har ett sammanlagt medlemsantal av 4,000 medlemmar, av vilka en mycket stor del är framstående kapaciteter på sina olika områden. Dr Sundquist, som är ordf. i Sveriges kvinnliga läkarförening, valdes till president, och man beslöt att samlas till nästa kongress 1937 i Skottland.

ANDERSSONS

Damfrisering

Centralbadet, Stockholm.

REKOMMENDERAS.

Elegant. Förstklassig.

Johanna Brunssons Vävskola STOCKHOLM

Affärstid 9—6. - Tel. 20 04 37. - 11 33 63

Utbildar Vävlarinnor o. Yrkesutövare. Kurser i Hembävning. Försäljer mattor i flossa, rya, röllakan, rosengång. Möbetyger, Gardiner, Vepor, Klädningstyger m. m. av egen tillverkning. Vävgarner, Vävstolar och Vävstolstillbehör, SKOLA och FÖRSÄLJNING: Kungsgat. 70 (hörn. av Vasag.), 2 tr. Stockholm. Grund. 1873. Inneh. Alma Jacobson.

Många anse nog en begränsning av arbetsuppgifterna önskvärd, men faktum är, att I. C. W. på alla nu uppräknade områden förfogar över sakkunniga och arbetsvilliga personer. En betydelsefull omständighet är ock, att förbindelserna med såväl Nationernas förbund som Internationella arbetsbyrån i Genève äro de allra bästa. Vid kongressen företrädde N. F. av sekreteraren för dess sociala sektion prinsessan Radziwill och arbetsbyrån av m:me Thibert. Det fanns vid Parismötet många andra framstående företrädare för internationellt arbete och vetande på olika områden som m:me Avril de S:t Croix, mrs Neville Rolfe, m:me Dreyfus-Barney, fru Betzy Kjelsberg och vår egen Kerstin Hesselgren. Närvaron och det aktiva deltagandet av dessa och andra personer av samma kvalitetsgrad — om uttrycket må tillåtas — utgör garanti för sakligt och vederhäftigt arbete. När så härtill kommer, att I. C. W:s samlade opinion företräder miljoner av kvinnor över hela världen, är dess inflytande i Genève och på andra håll förklaradt och dessutom en källa till uppriktig glädje i tider, bistra som dessa. Härmed är ju icke sagt, att I. C. W. är den enda internationella kvinnoorganisation med pondus.

Främsta platsen för kongressens uppmärksamhet kom denna gång att intagas av frågan rörande kvinnoarbetet. I ett flertal resolutioner hävdade I. C. W. kvinnas rätt till avlönat arbete och uppmanade anslutna nationalförbund att vara på sin vakt mot varje tendens att inskränka särskilt den gifta kvinnans förvärvsmöjligheter. Sista uttalandet vid kongressen föranleddes av ett yttrande fällt av en Luxemburgdelegat vid

årets arbetskonferens i Genève. Delegaten hade anfört, att i hans land vore för närvarande anställandet av kvinnliga arbetare, ogifta eller gifta, underkastat regeringens omprövning. Som man förstår, höjde kongressen en kraftig protest mot Luxemburg.

Det hölls även ett offentligt möte med I. C. W. och fjorton andra internationella kvinno sammanslutningar som inbjudare för att stödja kvinnoarbetets sak i denna tid av arbetslöshet. Bland talarna märktes fröken Hesselgren, m:me Thibert, amerikanskan miss Madessin Phillips och Frau Hoheisel från Österrike. Mötet uttalade enhälligt, att en kvinna, oavsett hennes civilstånd, har samma rätt som en man att bibehålla eller antaga avlönat arbete, samt vände sig mot varje försök att beröva henne denna rätt.

Opinionsmötet i fråga hölls i Sorbonnes stora aula, som då för andra gången härbärgerade kongressdeltagarna och den allmänhet, som kommit tillstädes. Den första samlingen inom det berömda universitetets murar skedde vid kongressens högtidliga öppnande under lady Aberdeens presidium. Från detta tillfälle, som bjöd på vacker musik och många tal, är det särskilt två moment som stannat i minnet.

Det ena är undervisningsminister Berthods hälsningstal å regeringens vägnar, däri han under flödande väl-talighet, stundtals stegrad till full entusiasm, lovprisade de franska kvinnornas civilisatoriska insats i landets historia samt med sin talekonsts vackraste blomster hyllade kvinnan som ungdomens uppfostrare och världsfredens befrämjare. Det långa anförandet beledsagades av

Dövas Väls Syateljé,

Östermalmsg. 33, n. b., ger arbete åt döva kvinnor. Beställn. av klänningar, kappor, barnkläd. o. all slags linnesömn. Tillklippn. o. provn. utföres för dem, som önska sy sina kläder själva. Märkn. o. hälsöm såväl hand- som maskin. Konststoppn. o. silkesmaskning. Lagn. av alla slags kläder, herrkläder, linne, trikå, maskinstoppn. av duktyg, strumpstoppn. m. m. Öppet alla dagar 9—6, lörd. 8—2. Moderata priser. Välgjort arbete. Tel. 11 61 93.

oupphörliga, intensivt uttrycksfulla gester, vartill politiker i våra nordliga breddgrader tyvärr aldrig uppvisa motstycken. Hr Berthod belönades med en storm av bifall.

Då turen att framträda en stund senare kom till fru Plaminkova från Prag beredde hon kvällens andra sensation med en frivillig eller ofrivillig antites till ministertalet. Hon utbrast temperamentsfullt — sedan mer än ett sekel sätter Frankrike ordet Liberté på sina offentliga byggnader men dröjer alltjämt att ge sina kvinnor politisk medborgarrätt. Yttrandet, en smula djärvt i den miljö det fälldes, gjorde succès. Det blev ett smatter av demonstrativa applåder och en del instämmande, halvt förlägna småleenden.

I Sorbonne gav kongressen emellertid endast gästroller. För sin dagliga tillvaro och sina sammanträdens mödor hade den fått lokaler välvilligt upplåtna av Institutet för intellektuell samverkan. Vi befunno oss alltså inom Palais Royals vidsträckta och minnesrika byggnad, där salar, ståtliga om ock något ålderdomliga, slöto de talrika kongressisterna i sin vida famn. Det bjöds en smula svalka under julihettan i de mäktiga kolonnader, som löpa längs med paläets gårdar. Och man förnam en fläkt av historia och svunnen tid vid tanken, att i dessa samma pelargångar hade en viss julidag 1789 ropet — Till Bastiljen! — först höjts. Nu gick det ej så revolutionärt till inom Palais Royal, på sin höjd en och annan litet het debatt!

Kongressen slöt med en välorganiserad diner d'adieu på Claridge, där representanter för fem världs-

Mathilda Staël von Holstein:

Nationaliteten och Montevideo-konventionen.

I EN ARTIKEL I HERTHA i innevärs februarinumner, "Är traktatvägen en framkomlig väg för kvinnosaken?" omnämner Anna T. Nilsson den s. k. Montevideokonventionen beträffande kvinnas nationalitet. I övrigt torde denna konvention ej hava mycket beaktats och dock innebära den en given framgång i den aktuella frågan om gift kvinnas nationalitet.

Som vi alla veta har det bland kvinnorna rått mycket olika meningar om lämpligheten av att ratificera den s. k. Haagkonventionen. Denna ger icke vad kvinnorna fordra, likställighet mellan man och kvinna i nationalitetshänseende. Den syftar väsentligen till att borttaga olägenheterna av de nuvarande skiljaktheterna i olika länders lagstiftning, varigenom den gifta kvinnan har blivit medborgarrättslös, och det har befarats, att en ratificering

delar tackade de älskvärda franska värdinnorna för all den gästfrihet och omtanke, varmed de mottagit sina långväga gäster och där ett par manliga festedeltagare, medlemmar av de gamla frontkämparnas parti, betygade sitt livliga intresse för kvinnans medborgarrätt.

En klok husmoder använder

metallputsmedlet NICKOL

vilket icke innehåller frätande ämnen men ändock gör allting blixtnblankt.

Engros: **HERMANN DERLIEN A.-B.**
STOCKHOLM Kungsgatan 3

COHNS KEMISKA TVÄTT

Humlegårdsgatan 1—3.
Observatoriegatan 12.
Vattugatan 2.

Tel. 67 55 44.
Tel. 38 90 98.
Tel. 10 77 72.

av konventionen skulle kunna tolkas såsom ett uppgivande av kvinnornas krav. Den skarpa positionen mot Haagkonventionen har haft det lyckliga resultatet, att vid behandlingen av frågan hösten 1932 i Genève det uttryckligen fastslogs att konventionen ej vore att tolka på så sätt och det uppdrogs åt Nationernas Förbunds generalsekretärare att hålla sig à jour med de förändringar, som företogs i olika länders nationalitetslagstiftning, en förberedelse för ett återupptagande av frågan när tiden vore mogen. Det ankommer nu väsentligen på kvinnorna att pressa fram en lagstiftning i sina resp. länder, som genomför den fulla likställigheten i nationalitets-hänseende. I de nordiska länderna har också ett samarbete inletts mellan de olika kvinnoorganisationerna och vi komma ej att förtröttnas förrän vi fått våra krav beaktade.

Det måste betecknas såsom ett stort framsteg, att vid den 7:de Pan-amerikanska konferensen i Montevideo i december 1933 på initiativ av the Intern. American Womens Committee, dess ordförande är Doris Stevens, jurist, U. S. A., 20 amerikanska stater, som deltog i konferensen, undertecknade en konvention som i all sin korthet går in för likställighetens princip. Konventionen lyder på engelska: "The contracting States agree that from the going into effect of this Convention there shall be no distinction based on sex in their law and practice relating to nationality."

Senare har beslutats att denna konvention kan få biträdas av vilken stat som så önskar. Konventionen kan således få sin giltighet utöver Amerika.

Vid Internationella Kvinnoförbun-

dets kongress i juli i år meddelades, att Nordamerikas Förenta Stater i och för att möjliggöra en ratificering av Montevideokonventionen antagit en ändring av sin lag om medborgarskap.

Internationella kvinnoförbundet antog på kongressen en resolution, i vilken förbundet under hänvisning till att en anslutning till Montevideokonventionen numera kunde ernås av alla länder, uppmanade kvinnorna att framtvinga en lagstiftning i sina respektive länder, som giver kvinnor samma rätt som män i nationalitets-hänseende, så att möjlighet skapas för deras regeringar att biträda Montevideokonventionen eller, om detta icke skulle ske och för den händelse Haagkonventionen träder i kraft, som möjliggör en revision utav denna konvention år 1936 på basis av likställighet.

Det torde väl knappast vara att vänta, att de europeiska länderna i större utsträckning biträda Montevideokonventionen, så angelägna torde de tyvärr icke vara att manifesteras sitt tillmötesgående av kvinnornas likställighetskrav. Men Montevideokonventionen har sin stora betydelse. Den Nord- och Sydamerikanska kontinenten har gått in för att i nationalitetshänseende ingen särskildnad skall äga rum på grund av olikhet i kön och de amerikanska kvinnorna hava givit oss ett exempel på vad målmedveten strävan kan åstadkomma.

Till Ingeborg Walins efterträdare som konsulent och särskild föredragande för ärenden angående husligt arbete i skolöverstyrelsen har utsetts lärarinnan vid statens skollöksseminarium Gunhild Drake.

Eder kappa, dräkt, complé

sys av skicklig skräddare under garanti,
30—40 kr. Renoveringar — moderniseringar.
Fina ref. Beställ tid. 32 32 05.

För resande till Stockholm
rekommenderas

K. F. U. K-FÖRBUNDETS
NYINREDDA HOSPITS

Birgerjarlsg. 27 (OBS! vid Engelbrektsplan)
Spårvagn 5 dir. från Centralen. Tel 11 07 25.

Märta Wikström:

Förslag till nytt familjepensionsreglemente.

Den 20 juli 1934 ha 1930 års pensionsakkunniga till K. Maj:t överlämnat betänkande med förslag till reglemente angående familjepension för efterlevande till tjänstemän vid den civila statsförvaltningen. Advokat Märta Wikström lämnar här nedan en orientering i förslaget, som i stort sett likställer män och kvinnor i familjepensionshänseende.

FAMILJEPENSIONERINGEN FÖR statens manliga ordinarie befattningshavare har, i motsats till tjänstepensioneringen, hittills huvudsakligen varit ordnad genom icke statliga änke- och pupillkassor. Vederbörande tjänstemän äro obligatoriskt delägare i dessa kassor, men pensionerna äro till övervägande del grundade på delägarnas egna avgifter. Staten lämnar dock betydande bidrag till flertalet kassor.

Denna splittring av statstjänstemännens familjepensionering på en mängd olika, formellt enskilda men i realiteten av staten beroende pensionskassor har medfört betydande olägenheter för både staten och tjänstemännen. Sålunda äro pensionsbestämmelserna för de olika kassornas delägare mycket skiftande, bland annat i fråga om pensions- och avgiftsbelopp, avgiftstid och disponerandet av inbetalade avgifter vid förtidsavgång och övergång från en kassa till en annan. Behovet av en genomgripande omläggning av familjepensioneringen för dessa olägenheter undanröjande ligger i öppen dag. Sedan

tjänstepensionslagstiftningen reviderats genom beslut av 1934 års riksdag, har man nu genom det framlagda förslaget också sökt tillrättlägga familjepensioneringen efter enhetliga och med tjänstepensioneringen sammanfallande grunder. De sakkunniga ha därvid ansett lämpligast, att staten helt övertager familjepensioneringen på liknande sätt som tjänstepensioneringen.

De kvinnliga ordinarie befattningshavarna ha aldrig varit delägare i pensionskassorna. I fråga om dem förekom tidigare icke familjepensionering. Men vid genomförandet år 1925 av den gemensamma löneplanen för manliga och kvinnliga tjänstemän ålades de skyldighet att till statsverket erlægga samma familjepensionsavgifter, som manliga innehavare av samma befattningar ha att betala till vederbörande familjepensionskassa. Kvinnorna erhöles emellertid icke för sina erlagda avgifter samma förmåner som männen. De tillförsäkrades av staten endast pupillpension, icke pension åt efterlevande make.

De sakkunniga ha ansett mest rationellt och rättvist att helt likställa män och kvinnor i familjepensionshänseende. De kvinnliga befattningshavarna åläggas därför enligt förslaget samma förpliktelser och erhålla samma förmåner som de manliga, d. v. s. kvinnornas familjepensionering utsträcker att avse icke endast efterlevande barn utan även änking. De

Tandteknikerelever

mottagas. Gedigen utbildning i modern kautschuk-, guld- och porslinsteknik.

CENTRALLABORATORIET,
Vallingatan 37, Stockholm.

KRANSAR

Gunnar Spångberg

67 48 30. Birgerjarlgatan 12. 61 23 45.
Stockholm.

sakkunniga framhålla, att även med denna utvidgning blir kvinnornas familjepensionering avsevärt billigare än männens, bland annat därför att antalet gifta kvinnor utgör en betydligt mindre procent av hela antalet kvinnliga befattningshavare än motsvarande relationstal för manliga tjänstemän. Det överskott, som uppstår genom kvinnornas billigare familjepensionering, kommer enligt förslaget samtliga tjänstemän till godo därigenom att pensionsavdragen å lönerna bli lägre. De sakkunniga ha i samband med behandlingen av denna fråga helt tagit avstånd från den tidigare framkastade tanken, att detta överskott i stället skulle användas för befrämjande av kvinnliga gifta tjänstemäns avgång ur statstjänst. De ha därmed beaktat ett från kvinnliga sammanslutningar framfört önskemål.

Berättigade till familjepension efter tjänstemans död bli enligt förslaget efterlevande make (änka eller änkring) samt arvsberättigade barn, som icke uppnått 21 års ålder. Även barnpensioneringen föreslås sålunda utvidgad i jämförelse med vad nu gäller. Den kommer att omfatta, förutom barn i äktenskap, även trolovningsbarn, kvinnlig befattningshavares utomäktenskapliga barn samt adoptivbarn.

De sakkunniga ha i sitt betänkande berört spørsmålet om fränskild makes ställning i familjepensionshänseende. Någon rätt att vid förutvarande makes fränfalle komma i åtnjutande av pension efter honom tillkommer för närvarande i allmänhet icke tjänstemans fränskilda hustru. De sakkunniga förklara sig icke vilja bestrida, att vissa skäl tala för ett bättre tillgodoseende av fränskild hustrus ekonomiska intressen i hän-

delse av den förutvarande mannens död. Men de anse, att detta är en samhällsfråga av allt för stor räckvidd för att kunna lösas i samband med ett ordnande av den statliga familjepensioneringen. Så länge vår allmänna lagstiftning intager ståndpunkten, att underhållsplikt gentemot fränskild make upphör vid andra makens död, finna de det icke riktigt att i ett familjepensionsreglemente ålägga speciellt statstjänstemännen längre gående förpliktelser. Av dessa och andra skäl ha de sakkunniga ansett sig icke kunna i förslaget införa bestämmelser rörande pensionsrätt för fränskild make.

I fråga om kostnaderna för familjepensioneringen är reglementsförslaget byggt på principen, att dessa i allmänhet skola helt bestridas av tjänstemännen själva genom avdrag å deras avlöningar. Detta avdrags storlek har, liksom tjänstepensionsavdraget, bestämts i förhållande till vederbörande tjänstemans lönegrad och placering i löneskalan.

Familjepensionens belopp bestämes enligt förslaget på grundval av ett särskilt familjepensionsunderlag, olika för olika lönegrader och med hänsyn tagen till den avlidnes antal tjänsteår. Efterlämnar avliden tjänsteman endast make eller endast ett barn, motsvarar pensionen familjepensionsunderlaget. Äro de pensionsberättigade flera, ökas pensionsunderlaget med vissa procent. Finnas både efterlevande make och barn erhåller maken åttio procent av den sålunda bestämda pensionen och barnen återstoden. Barn dela dem tillkommande pensionsbelopp lika sig emellan.

Befattningshavare, som lämnat statstjänsten i förtid, skall beredas valuta för sina familjepensionsavdrag

F. V. O:s Slöjdavdelning

Sveavägen 40, Stockholm — Tel. 20 88 18.

SJUKSKÖTERSKEUTRUSTNINGAR,

GOSS- och BARNKLÄDER

MOTTAGER BESTÄLLNINGAR

"Hjälp genom självhjälp."

Spädbarnshemmet EURENII MINNE

— Tillhörande Stockholms stad.

Elever mottagas för praktisk och teoretisk undervisning i spädbarnsvård och vad därtill hörer. Varje kurs varar 4 månader. Prospekt erhålles på begäran hos hemmets föreståndarinna, Skänegatan 118, STOCKHOLM. Telefon 40 31 19. Kursen berättigar till Inträde i Svenska Barnsköterskeföreningen.

En ung skådespelerska for till England

med ett F.-B.-F.-stipendium
på fickan och berättar vid
hemkomsten om studier
och erfarenheter.

Fru Margit Andelius

VI MÖTTE HÄROMDAGEN fru Margit Andelius, skådespelerska och recitatris till professionen och nyligen hemkommen från en studietripp till England som F.-B.-F.-stipendiat. Vi kunde naturligtvis ej låta bli att hejda henne i vimlet för att be henne berätta litet om hur hon haft det, vad hon sett och lärt. Av allt att döma har resan varit mycket givande, ty hon berättade följande:

genom att bibehållas vid pensionsrätt för sina efterlevande.

Även beträffande icke-ordinarie tjänstemän, å vilka civila tjänstepensionsreglementet är tillämpligt, föreslås familjepensionering efter i stort sett samma grunder som för den ordinarie personalen.

För kvinnorna innebär förslaget ett glädjande framsteg så till vida, att de likställts med männen i fråga om pensionsrätt för efterlevande. En vinst är också, att de sakkunniga helt avvisat tanken att använda överskottet å kvinnornas billigare familjepensionering till befrämjande av gift kvinnas avgång ur statstjänst. Frågan om fränskild makes pensionsrätt däremot väntar alltjämt på sin lösning.

Fru Kåhres Barnpens.

N. Lidingö, godkänd av K. B., för barn från 2 år av goda familjer. Privat villa med stor, solig trädgård, barrskogsluft, strandbad; kulturell hemmiljö, moderlig omvårdnad, exam. sköt. närande kost. Mod. pris. Läk.-ref. Tel. 651201.

— Vid Central-School of Speech Training and Dramatic Art, där jag deltog i en kurs, hade vi både lektioner och föreläsningar. Det var inte småsaker, som vi fick inhämta, tack vare sådana strålande föreläsare som Sibyl Thorndike, som talade om hjältinnan i det moderna dramat, Henry Oscar, som talade om filmens inflytande på teatern, Tyrone Guthrie, som delgav sina erfarenheter från en rad Shakespeareuppställningar, med flera andra, som jag även träffade sedan.

— Jag fick också nöjet uppträda för mina landsmän några gånger, bland annat på midsommarafton, som firas så svenskt man kan begära, med majstång och dans. Men mest var jag åskådare och åhörare. På Londons Radiotjänst (B.B.C.), som välvilligt släppte in mig på repetitioner och utsändningar och där jag fick träffa barnprogrammets chef och höra några av hans utsändningar, fick jag många goda idéer, som jag hoppas få använda här. Det var för övrigt en imponerande institution med egen restaurant och bokhandel, där allt var tiptop modernt.

— Ja, jag hann med mycket teater, fortsätter hon, men undra på det, när man kan gå på matinéer också de flesta av veckans dagar! Bergner var underbar men privat mycket sluten och skygg.

Bra och billigt bor Ni på

Frälsningsarméns Hotell

I Stockholm Drottninggatan 66, tel. 232775
I Göteborg Postgatan 10-12, tel. 70230
I Norrköping Tunnbindareg. 11-13, tel. 1136
Stilla och lugnt. God betjäning

Engelsmännens spelsätt är synnerligenober, och även i allvarligare saker finns det alltid några små lustigheter, ty de älska att le mellan tårar. Ett ryskt-judiskt sällskap gav Natthärbärgen, och det var en helt annan kolorit på den föreställningen. Ryssar ha nu en gång en färgskala, som inga andra och det sparades inte på effekterna.

Filmen studerade jag från två fronter. Dels genom att få tillfälle att gå igenom Elstrees filmateljéer, där jag för öfrigt hade en trevlig pratstund med den söta och behagliga Dolly Haas, dels på biograferna, där jag såg några både storartade och roande filmer. Det gläder mig att The man of Aran kommer hit, ty den är utomordentlig, och jag hoppas och förmodar, att även en trevlig film, som är en filmatisering av Priestleys bok Goda kamrater, hittar vägen hit. Den har sin styrka i den väl träffade lokalfärgen.

Som en avslutning på min resa åkte jag ned till det soliga Devon, där Jooss bland prunkande subtropiska växter och engelska gräsmattor har sin skola. Han hade i sin sommarskola 70 elever av 15 olika nationaliteter. Han verkade allt rätt så trött, men undra på det med den ansträngande säsong han haft. Han tänker tillbringa vintern med arbete i lugn och ro tillsammans med sin trupp. Vi kan alltså inte tänka oss att få se honom igen förrän nästa säsong.

Nu gäller det alltså att visa ett positivt resultat av en på alla sätt givande sommar, slutar fru Anselius.

Evangeline Booth, William Booths fjärde dotter och chef för den amerikanska frälsningsarmén, har utsetts till general över världsmarmén, som praktiskt tillämpar Pauli ord — här är icke man och kvinna — ett lika sympatiskt som ovanligt drag i vår tid.

Zanders Damfrisering.

Stan's elegantaste — rekommenderas.
JOHN ZANDER, *Friseurmästare*
Guldm. o. Dipl. Paris, Wien, Berlin,
München.

Humlegårdsg. 22, 1 tr. Tel. 62 16 16.

Man spricht deutsch.
English spoken.

Vita Bandets världskongress.

OM MAN VILL HA EN KLAR och överskådlig bild av Vita Bandets världsförening och dess mångskiftande verksamhet, så skall man vara med på en av de vart tredje år återkommande världskongresserna.

Vid dessa får man ett starkt intryck av världsföreningens strävan att troget fullfölja det av dess vidsynta stiftarinnorna, Francis E. Willard, en gång utformade programmet.

Den sista av ovan nämnda kongresser hölls i Stockholm den 20—26 juli i Konserthusets stora sal under Kronprinsens beskydd. Av de 60-tal länder, där Vita Bandet är infört, hade 31 sänt delegerade, och inalles kunde man räkna med ett tusental deltagare.

Kongressen öppnades den 20 juli på middagen, då en minnesgudstjänst över avlidna medlemmar hölls. På kvällen samma dag ägde det officiella öppnandet rum, vid vilket tillfälle kronprinsen höll ett högstämt och varmhjärtat välkomsttal, som formade sig till en hyllning till Frances Willard, föregångskvinnan i arbetet för hemmens skydd och social välfärd, varjämte välkomsttal följde av Vita Bandets ordf. fröken Maria Sandström och sekr. fröken Emilie Rathou. Flera utländska ordf. svarade.

Det mest betydelsefulla vid dessa internationella sammankomster är måhända de personliga intrycken av meningsfränder, att höra de olika frågorna och verksamhetsrapporterna framförda av för sin uppgift besjälade kvinnor, att

Norrköpings Stuvlager

Klädeshandel. Barnhusg. 4, Stockholm.
Ingen butik. Inga omkostn. DETTA ORSAKEN TILL VÅRA BILLIGA PRISER

lyssna till tonfallen i de med värme och schvung framförda tankarna.

Låt mig göra några axplock bland de viktigaste rapporterna och talen!

Först må då nämnas det stora kongressstelet av Mrs Ella A. Boole, världsföreningens älskvärda och skickliga ordf. Hennes tal blev, på grund av att världsföreningen denna sommar kunde fira 50-årsjubileum, en uttömmande historik över denna märkliga organisation.

Ett område inom nykterhetsarbetet, som särskilt i U. S. A., systematiskt bearbetats är nykterhetsundervisningen bland barn och ungdom. Det var också en representant från detta land, vilken nu som ledarinna för detta arbete där, Miss Bertha Palmer, vid kongressen företrädde denna gren. Hela auditoriet kände sig säkert som barn på skolbänken, gripna genom den övertygande kraften i Miss Palmers framställning.

Där ha vi ordf. i Vita Bandet i U. S. A., pastor Ida B. Wise Smith, som talar med en segerviss ton om kvinnornas medborgarskap, de landvinningar, som redan äro gjorda i olika länder för kvinnornas rättigheter att deltaga i offentliga angelägenheter, om önskemålen om fullständig likställighet på det ekonomiska såväl som det politiska fältet.

Lady Cecilia Roberts från England för de främmande rasernas talan, och fred och internationell skiljedom har en målmedveten ledarinna i Dr Izora Scott, U. S. A., som följer denna frågas utveckling i världen. Utom hennes redogörelse hölls ett stort fredsmöte på Skansen söndagen den 22 juli med tal av Mr Charles Roberts från England och fru Waern-Bugge, Sverige.

Ett intressant led i kongressen var de gudstjänster som anordnats i ett 20-tal av Stockholms kyrkor med korta pre-

Undervisningsanstalterna.

Vid Fredrika-Bremer-Förbundets skola för kvinnlig yrkesutbildning erhöles följande elever d. 9 juni 1934 avgångsbetyg från Lägre kursen, Tvåårig verkstadsskola i klänningssömnad: Maj-Lis Andersson, Djursholm; Åsa Bengtsson och Margareta Bildmark, Stockholm; Ingeborg Boklund, Linköping; Anna-Lisa Carlsson, Byvalla, Kopparbergs l.; Gunhild Eriksson, Helfrid Eriksson, Irma Eriksson, Marianne Hemberg, Gullan Jansson, Aina Johansson, Inga Johansson, Britta Kallander, Ester Kjell och Britt-Sofie Lilliehöök, Stockholm; Anna-Britta Löfgren, Linköping; Karin Persson, Älvdalen, Kopparbergs l.; Gertie Silven och May Sunesson, Stockholm; Anna-Stina Svedberg, Uppsala; Kajsa Thostensson, Arboga; Tyra Ölander, Stockholm.

dikningar av delegerade från olika länder.

Välkomna avbrott i förhandlingar och rapporter utgjorde Stockholms stads ståtliga mottagning, utfärden till Skansen, turen till Uppsala och Gamla Uppsala med festmiddag på Gillet och som avslutning en musikgudstjänst i Domkyrkan, en två timmars skärgårdstur och Svensk Filmindustris förevisning på Skandiabiografen, till vilken samtliga kongressdeltagare inbjudits.

Om någon frågar, om intresset kunde hållas levande under en så lång vecka, så kan det vara nog att illustrera detta med att tala om, att man knappast ville lämna salen sista kvällen vid det stora avslutningsmötet, trots att det pågått i fyra hela timmar.

M. S.

Framhåll vad F.-B.-F. betytt för landets kvinnor under olika tidsskeden!

Sprid kännedom om F.-B.-F:s tidskrift!

Möbler

MATTOR
SÅNGKLÄDER
ARMATUR M. M.

Conrad Åhlberg
Bryggaregatan 7, Stockholm.

NYPONSOPPA
på 10 minuter med
Novums Nyponmust
Delikat och billig sommarmat!

Förbundets kommittéer och styrelser för dess institutioner o. fonder.

Kommittén för lagfrågor: doktor Alexandra Skoglund, advokat Mathilda Staël von Holstein, advokat Rüh Stjernstedt, fröken A. Thorstenson, fru G. Törnell, advokat Märta Wikström.

Stipendieinstitutionens förvaltningsstyrelse: direktör M. Carlson, ordf., fru E. von Eckermann, direktör C. Juhlin Dannfelt, bankdirektör G. Lagercrantz, fröken S. Laurell. Suppleanter: direktör G. Indebetou, fru E. Odhner.

Stipendienämnden: fru E. von Eckerman, ordf., fru A. Bergensträhle, direktör M. Carlson, fru B. Elmquist, fröknarna S. Laurell, S. Leijonhufvud, fru E. Odhner, fröknarna L. Rosenberg, A. Thorstenson.

Rimforsaseminarier: av lantbruksstyrelsen utsedda: landshövding K. Tiselius, ordf., och jordbrukskonsulent J. Hagman; av Fredrika-Bremer-Förbundet utsedda: fru L. Dyrssen, fröknarna L. Nathorst-Böös, I. von Plomgren; enligt reglementet självskrivna: föreståndarinnan för seminariet fröken E. Dyrssen.

Lanthushållsskolan Storgården, Rimforsa: samtliga medlemmar av Rimforsaseminarierets styrelse samt fruarna A. Ekman, K. Gezelius och skolans föreståndarinnan fröken L. Risberg.

Lanthushålls- och trädgårdsskolan Apelryd, Båstad: av lantbruksstyrelsen utsedda: landshövding A. Mörner, ordf., och agronom G. B. Eliasson; av Fredrika-Bremer-Förbundet utsedda: rektor Maria Aspman, fröken D. Bruce, fru L. Dyrssen; självskrivna ledamot: skolans föreståndarinnan fröken K. Härstedt. Suppleanter, fru R. Nilsson, ingenjör L. Nobel.

Skolan för kvinnlig yrkesutbildning: doktor Karolina Wider-

ström, ordf., rektor för skolan rektor Maria Aspman, fröken K. Hesselgren, fru D. Hübner, fröken S. Löf, fru S. Qvarnström, fröken A. Thorstenson.

Sjukvårdskommittén i Stockholm: fröken S. Ulrich, hedersordf., fru R. Schürer von Waldheim, ordf., fröknarna B. Almqvist, I. Blomstedt, K. Fjetterström, M. Leijonhufvud, doktor R. Nauclér, professor G. Söderlund, fröken B. Wellin, fröken G. Meuller, byråföreståndarinnan.

Övriga sjuksköterskebyråers styrelser:

i Göteborg: doktor L. Wolff, ordf., doktor P. Arnell, doktor E. Belfrage, fru B. Burman-Andersson, fröken E. Dickson, doktor Gärda af Geijerstam, fru E. Jansson, fröken A. Lönnerblad, fru M. Mannheimer.

i Umeå: doktor W. Möller, ordf., fruarna E. Grafström, G. Hellström, E. Lindgren, doktor P. G. Lundgren, kyrkoherde E. Silén, fru O. Wiklund, fröken I. Öqvist, syster A. Markow, byråföreståndarinnan.

i Linköping: doktor T. Theorell, ordf., syster A. Johansson, doktor L. Möller, landskamrerare E. Stårck, syster A. Svensson, fru E. Söderqvist, fru E. Tiselius, och fru M.-L. Lundberg, byråföreståndarinnan.

i Jönköping: fru K. Bendz, ordf., fröken E. Aulin, syster E. Engström, doktor A. Eurén, fru A. Lundberg, doktor O. Sörensen, syster A. Andersson, byråföreståndarinnan.

i Västerås: landshövding W. Murray, ordf., rektor Hj. Bosson, doktor G. Fjellander, fru H. Silverstolpe, sjukvårdare J. O. Wass, syster F. Andersson, byråföreståndarinnan. Suppleanter: doktor A. Bjure, stationskarl K. Ingemarsson, syster H. Nordell.

i Falun: doktor J. Waldenström, ordf., syster O. Granath, syster G. Lundström, fru M. Nisser, grosshandlare Nordkvist, doktor Sjögren, syster G. Söderström. Suppleanter: kommunalkamrer Backelin, fru Zethelius.

Hotel Anglais Centralt läge vid Stortorget.

Malmö

Inneh. Mia Berglind.

Medlem av Fredrika-Bremer-Förbundet

Enkelrum fr. kr. 4.50—7.—
Dubbelrum „ „ 7.50—12.—

Alla försedda med varmt och kallt vatten. Telefon.
Läs- och skrivrum, bad.

i Sundsvall: docenten E. Ljunggren, ordf., redaktör G. Gustafsson, doktor G. Hedberg, instuktionssköterskan M. Lindqvist, fru M. Strömberg, fru I. Wärn, fröken S. Markow, byråföreståndarinnan. Suppleanter: fru M. Johansson, fru R. Wallner.

i Karlstad: doktor S. Örström, ordf., syster A. Jonsson, fru E. Lovén, fru L. Pettersson, fru H. Severin, doktor J. Svensson.

i Östersund: doktor A. Odelberg, ordf., fru G. Cederberg, fru E. Johansson, syster G. Lidman, fru R. Romanus, fru S. Söderberg.

Kommittén för Fleetwoodska fonden: direktör C. Juhlin Dannfelt, fröknarna I. von Plomgren, E. Rappe, A. Reuterskiöld, I. Sundelius, S. Ulrich.

Kommittén för H. o. E. Zanders pensionsfond: fru H. Berg, fröknarna I. von Plomgren, S. Ulrich, K. Wall.

Kommittén för kvinnliga kontoristers semesterfond: fröknarna S. Laurell, M. Lindgren, E. Rheborg.

Kommittén för Hedda Karlholms rekreatjonsfond: härads hövding E. Carlgren, fru R. Schürer von Waldheim, advokat Mathilda Staël von Holstein, fröken A. Thorstenson.

Kommittén för granskning av lånehandlingar: direktör C. Juhlin Dannfelt, advokat Mathilda Staël von Holstein, fröken A. Thorstenson.

Kommittén för social upplysningsverksamhet: fru K. Fjällbäck-Holmgren, doktor Gulli Petrini, fröken A. Thorstenson.

Gör propaganda för F.-B.-F:s strävanden! Sök att nå även ungdomen!

En höjd medlemssiffra är under nuvarande förhållanden ett livsvillkor för F.-B.-F. och dess fortsatta verksamhet!

F.-B.-F.-kretsarna.

Svalöfskretsen höll sitt årsmöte den 15 febr. 1934. Styrelsen omvaldes. Efter förhandlingarna vidtog samkväm, som formade sig till en ungersk afton, varvid fru Manzy Nilsson, Svalöf, iklädd ungersk nationaldräkt, berättade om sitt hemland, Ungern. Sedan sjöngos ungerska sånger, musik följde, och fru Nilsson dansade några ungerska nationaldanser.

Den 23 april samlades kretsen till handarbetsafton. Fruarna Gunhild Forslid och Emy v. Sydow, som representerat kretsen vid jubileet i Stockholm, skildrade mötesdagarna med sådant liv och intresse, att alla hade en känsla av att ha varit med.

Kretsen anordnade den 5 maj — just som magnoliorna blommade — en utfärd i strålände väder med talrik anslutning till

Nya förbundsmedlemmar.

Borås: fru Lisa Holmström.

Göteborg: fröken Elsa Dalman, fröken Ingrid Holmblad.

Kalmar: fru Margit Berggren, fru Nelly Johansson.

Lund: fil. mag. Lillie Larsson.

Stockholm: fru A. Lindh-Hygrell, fröken Dagmar Michelsen, kommandörkapten Henning Muhl.

Lundakretsens konvalescenthem i Eslöv fick den 7 juli mottaga besök av kronprinsessan Louise. Sedan hon besett hemmet uttalade hon sin förståelse för dess uppgift och sin uppskattning av den hemkänsla, hemmet gav. En person i Eslöv lämnade omedelbart en summa som grundplåt till en fond till minne av besöket.

S:t Ansgarsboden,

Malmskillnadsgatan 7, Stockholm C.
Postgiro 56537. — Telefon 10 96 92.
Beställn. mottagas. Postorder ombesörjes.
Bästa inköpskälla för kristlig konst i alla utföranden.

Rudolph Björklund & C:o A.-B.
Tapeter Malm Morgsg. 8
Stockholm

Alnarps trädgårdar, vilka förevisades av fru Else Dahl m. fl. Från Alnarp ställdes färden till Bara härads hembygdsgård, Burlövs gamla prästgård, där fru Signe Forsberg, Åkarp, mötte och med levande intresse förevisade gården och den underbart idylliska trädgården med sin jättekastanj och sin doftande örtagård.

Varbergskretsen anordnade den 29 maj i strålande väder en utflykt till Åkulla. Färden företogs i buss genom de vackra bygderna förbi Klev och Ottersjö, som besågs. I Åkulla gjordes halt, och där redogjorde fru Karin Sundh för årsmötet i Stockholm och gav en levande bild av de minesrika dagarna.

Ystads kretsen sammanträdde å restaurant Kronan d. 11 maj. Fru Clary Schultz lämnade därvid ett utförligt, intresseväckande referat från årsmötet och jubileumsfestligheterna i Stockholm. Sedan behandlades en del föreningsangelägenheter. Ordf. fröken Elin Strandberg meddelade, att kretsens stipendium å 200 kr. tilldelats fröken Brita Sundén för fortsatt utbildning i barnavård. Vidare bestämdes att en gemensam utfärd med Tomelilla-kretsen skulle företagas till Bosjökloster.

Ett trevligt samkväm avslutade sammanträdet.

Från skilda kontinenter

I Danmark har den första kvinnan kommit in i utrikesdepartementet för att kunna avancera på diplomatbanan efter samma grunder som manliga kolleger. Pionjären är cand. polit. Nonny Hartnach.

Det lär ej dröja länge förrän även Paris får sina kvinnliga poliser. M. Langeron, polisprefekten, är i alla händelser välvilligt stämd till saken.

Polen har en kvinnlig delegat i N. F. 15 kvinnor äro medlemmar av riksdagen, 283 sitta i städernas styrelser och 18 i provinsernas förvaltningar.

Polens första kvinnliga läkare var Anna Tomaszewicz-Dobroska, som skrey sin doktorsavhandling om örats fysiologi och började praktisera i Warschau 1873. Hon dog före världskriget. Nu äro 15 proc. av Polens läkare kvinnor.

I Londons kommunala råd sitter efter de senaste valen 21 kvinnor.

Sovjetrysslands finansdepartement har i m:me Yakovleva fått en ny finansexpert.

I Porto Rico har mrs. Eliza Dooly utnämnts till immigrationskommissionär — första gången en kvinna bekläder detta ämbete där.

I Shangahi finns ett bankföretag, lett av kvinnor, Women's Commercial and Savings Bank. Mrs. Nyien Sok-Wo, chefen, började som springflicka.

HERTHAS redaktionskommitté består, förutom av tidskriftens redaktör, av: Karin Fjällbäck-Holmgren Ida von Plomgren och Axianne Thorstenson.

Ett té för finsmakare

Kobbs
MIMOSA Té

Obs.! Grön etikett.

I den Europeiska marknaden
existerar icke ett finare té än detta.

Endast i originalförpackningar

å 80 öre, Kr. 1.90, 3.75, 7.50. o. s. v.

Spara på värmen!
Använd sunda svenska eldstäder!
Använd Handöls täljstenskaminer.

Handöls Nya Täljstens- & Vattenkrafts Aktiebolag

BIRGER JARLSGATAN 33, STOCKHOLM.

Tel. 11 01 80 — 20 58 53.

Lundsbergs skola

Internatskola för gossar, Värmland.

Postadress: Lundsbergsskola.

Mottager elever för läsåret 1934 --35. Realskola, latin- och realgymnasium. 8 års studietid från klass 1 till studentexamen. Inträdes- och flyttningsprövningar 28 --30 och allmänt upprop den 31 aug. Prospekt och upplysningar på begäran.

EINAR GAUHLIN, Rektor.

Herrsättra Internatskola

Carlberga, Södertälje

8-klassigt flickläroverk under K. Skolöverstyrelsens inspektion. — Normalskolekompetens.

Moderna, psykologiskt-pedagogiska metoder. Hemlik miljö o. indiv. omvårdnad. Prakt. arbete, skolkök, vävn. m. m., avpassat efter elevernas håg o. lägn. *Infödd engelska. Ett-årig språk- o. hushållskurs m. valfria ämnen.* Barn t. utlandssvenskar mottagas gärna. Skolans läge är vackert, luften stärkande och terrängen lämplig för hårdande friluftsliv. Hötsterminen börjar 9 september. Årsredogörelse på begäran. Tel. Södertälje 532.

ANNA SUNDIN, förestånd.

HERTHA

Tidskrift för den svenska kvinnorörelsen, utgiven av **FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET**. Redaktör: *Margareta von Konow*.

Samtliga förbundsmedlemmar erhålla tidskriften. *Icke-förbundsmedlemmar* prenumerera å närmaste postanstalt eller i bokhandel. Pris för postuppl.: 1/1 år kr. 5:—, 1/2 år kr. 2:75. Lösnummer 50 öre. Redaktion och expedition: 48 Klara bergsgatan, Stockholm. Redaktionstid: tisdagar och fredagar kl. 1—3. Telefon: 20 48 50. Expeditionen: kl. 11—4 varje söckendag. Telefon: 20 48 50, 10 27 62.

Kvinnliga Medborgarskolan vid Fogelstad.

Historia med statskunskap, psykologi, kommunalkunskap, mötesteknik, diskussioner över aktuella politiska och sociala frågor. Gymnastik och sång. *En höstkurs* på 22 dagar 4—26 okt. *Inträdesvillkor*: att vara vid god hälsa och att ha fyllt 25 år. *Stipendier kunna sökas*. *Begär prospekt hos Rektor HONORINE HERMELIN, Fogelstad, Julita.*

SJÖVIKS FOLKHÖGSKOLA FOLKÄRNA, DALARNA.

Vinterkurs 1 okt.—15 maj.

MANLIG FOLKHÖGSKOLA med praktisk och teoretisk undervisning bl. a. i modersmålet, historia, samhällslära, engelska (valfritt), geografi, fältmätning, byggnadsritning, bokföring.

KVINNLIG FOLKHÖGSKOLA. Undervisning i alla arbeten, som förekomma i ett hem: matlagning, bakning, konservering, sömnad, vävnad, knyppling o. dyl. Sjukvård och barnavård. — Utom de vanliga folkhögskoleämnena även kristendom.

Kurserna äro så lagda, att de lämpa sig utomordentligt väl för inträdessökande till sjukhus, seminarier o. dyl.

Sjöviks folkhögskola — härligt belägen vid Dalälven — erbjuder trevliga elevrum och god omvårdnad. Omkostnaderna äro mycket låga. Statsstipendier och stipendier ur Äqvists m. fl. fonder.

Prospekt och närmare upplysningar från Olof Hammar, Sjövik, FOLKÄRNA.

Eric Ericsson's

Finbågeri

Vallingatan 17

Telefon 21 26 85

SKÄRGÅRDSLIMPA

INREG.
VARUMÄRKE

NYNÄSBAGERIET
STOCKHOLM · TEL. GRÖNDAL 24

Mot Kr. 100:— i kassa-
kvitton lämnas 5% rabatt